

לוועד חורב

אחורב (מייר) עמוס חורב

שמונה שאלות

עליהם, נשאלים בפי כל. לעומת זאת לא נכלל בכתב ההסמ"כ של הוועדה כל סעיף המורה לה לחקור מדוע לא הוגשמה החלטת הממשלה שהתקבלה בצהרי יום הטבח (בשעה 11.30 בבוקר) שבה נקבע כי הממשלה תשחרר 20 חבלנים שפוטו האסורים בישראל תמורת שיחרור הילדים בני הערובה. עבודתה של הוועדה לא תהיה שלימה והיא לא תמלא את התפקיד שהוטל עליה, אם לא תמצא תשובה גם לשמונה השאלות הבאות:

ועדת חורב, הוועדה שהיתמנתה בידי ראש-הממשלה כדי לחקור את פרשת הטבח במעלות, החלה בשבוע בדיוניה בדלתיים סגורות תוך שמירה על סודיות הדיונים. אבל מר"בית החומר והעדויות שובאו בפני שלושת חברי הוועדה (אלוף [מיל.] עמוס חורב, ח"כ לשעבר משה אונא ועו"ד ארווין שימרון) והנוגעים למחדלים ולהזנחה שאיפשרה לרוצח חים להשתלט על התלמידים בבית-הספר, כבר פורסם ב"רבים. השאלות בנושאים אלה, שהוועדה תיצטרף להשיב

1. מה היה מופקד על ביצוע החלטת הממשלה, האם אילו צעדים נקט כדי לממש, האם הורה בעוד מועד על ריכוז האסורים שאת שיחרורם תבעו החבלנים והאם הכתיבה בעוד מועד את אפשרות הטסתם ליעד שניקבע בידי המחבלים?

2. מדוע התעקשו ממשלת-ישראל ונציגיה במעלות על קבלת מידת הצופן שתאפשר לשגרירי רומניה וצרפת בישראל להיכנס עם החבלנים בבית-הספר, מבלי שהאסורים שוחררו, בעוד שהיה ברור לכל כי נוצעים בדבר שמידת הצופן המבוקשת תגיע רק אחרי שהאסורים שישוחררו יגיעו לדמשק או למדינה ערבית אחרת?

3. מה היה המידע שעמד לרשות הממשלה כאשר חזרה בה מהחלטתה הקודמת ו"הורתה על ביצוע פעולה צבאית לחיזוק הילדים בני הערובה שהוחזקו בידי המחבלים, והאם ידעה הממשלה בעת שי החליטה על פעולה כזאת מה הן הסכנות הכרוכות בה?

4. מה הם האמצעים שנקטו כדי להאריך את מועד האולטימטום כשעתיים נוספות — שגפו עדינות הילדים שהוחזקו בידי החבלנים ולפי טענת החזית הדמוקרטית לאחר מכן — היתה נכונות להאריך, על מנת לאפשר את ביצוע תביעות החו"מ פים?

5

6

7

8

1. האם בשעה שקיבלה הממשלה את החלטתה, היה מונח בפניה הנוסח המלא של תביעות המחבלים שהחזיקו בכנייה-ערוך בה במעלות, והאם התקבלה ההחלטה להיענות לדרישות המחבלים על פי הדרישות שפורטו במכתב שנסעה בידי קצרי נח מבית-הספר הנצור?

2. כמה מיכתבים נמסרו עידי החבלנים לקצינה ששחררה, למי הם היו מיועדים, ומה היה תוכנם המדויק?

3. מי קיבל לידיו את המיכתבים האלה, מי החליט מה לעשות בהם, האם נמסרו לי כתובות ולאנשים שאדיהם היו מופנים ומה היה גורלם במשך כל אותו יום?

4. האם פעלו נציגי ממשלת-ישראל שהיו בי מעלות (קרי: שריהביטחון, שריהמישט"ר דה וורמט"ר) כהתאם להחלטת הממשלה, והאם עשו כל מה שביכולתם כדי לממשה ולהביאה לידי ביצוע?

1

2

3

4

רמת-הגולן, הוכיח מעבר לכל ספק את הדברים הבאים:
● התיאוריה של משה דיין, כי "צריך להרוג אותם ולא להיכנע להם", וכי רק אם יידעו המחבלים, כי אם יכנסו לישראל לא יצאו ממנה חיים בשום תנאי, היא שתרתיע אותם — הופרכה מעיקרה. למרות ששלושה רוצחי מעלות נקטלו בפעולה צבאית, ולמרות שהיה ברור, כי ממשלת ישראל לא נכנעה שם לדרישותיהם וניהלה מלחמה על גבם של ילדים, לא נמנע הדבר חזירת חוליות נוספות. לאותה מטרה ובאותם אמצעים עצמם. סופם המר של חזית הדמוקרטית מלשות, תוך שבוע אחד, חוליות-הבלה נוספות לרמת-הגולן ולגליל המערבי.

● היעדר עונשי-המוות למחבלים בישראל הצדיק את עצמו בצורה קלאסית. גכונותם של שניים מאנשי חוליות-הרצח להסגיר את עצמם לידי כוחות צה"ל, עוד קודם שורתה לעברם אפילו ירייה אחת, היא שאיפשרה לכוחות צה"ל ללכוד את שישה חבליהם הנותרים ולחסלם.
ספק אם שניים אלה היו הרוסיים בים כמדל להסגיר את עצמם ולמ" סור מידע על חבליהם לצה"ל, איך לו ידעו כי בישראל מצפה להם עונשי-מוות.

במיקרה כזה היו, ככל הנראה, מעדי פים את הסיכוי להיג בקרב, על-פני הוודי אות של הוצאה-להורג. התמסרותם-מרצון של שניים מאנשי החוליה, תמכה בטענות שוללי עונשי-המוות למחבלים, בהחירה כי הסיכוי להישיאר בחיים. הניתן אפילו לרוצח חים, נושא פירות משתלמים.

יותר מכל הבהיר המידע המוצלח בגור לן, כי המלחמה במחבלים מטורפים חייבת להיערך על הגבול או מעבר לו. עוד קודם שהפידאיון מספיקים לבצע את זממם. אילו היו המחבלים בגולן מצליחים להשתלט על בני-ערובה בקיבוצים אליהם התכוונו להגיע — היתה זו תבוסה. כשמובסים — יש לשלם מחיר. ומוטב לשלם בגאווה ובכיבוד לאומי, מאשר בחיי ילדים.

המטרה מקדשת

את כל האמצעים

ראה שאמיתה אחרונה זו לא חדרה עדיין ללב הציבור בישראל.

יום הטבח

עם השבויים, ממוקש ומוכן להתמוצות. על המנהיגות הישראלית מוטלת מלוא האחריות, אם תפתח באש.

7. התנאי שלנו לשיחרור השבויים הישראליים הוא: שיחרורם של עשרים מי אסירינו מבתי-כלא ישראליים. שמותיהם מופיעים ברישמה מיוחדת, המצורפת לי מיכתב זה.

8. האסירים יובאו במטוס אזרחי לנמל העופה של דמשק.

9. שגרירותכם בדמשק תקבל מידע על הסכם זה, וחברינו שם יהיו במגע עימה.

10. אחרי שיחרור חברינו תקבל מי שגרירותכם בדמשק את מילת-הצופן, כדי שתוכל לבוא עימנו במגע. לא נסכים לכל מגע בלי מילת-הצופן.

11. אחרי שיחרור חברינו, ואחרי ש תקבל את מילת-הצופן, תוכל לבוא עימנו במגע.

12. נשחרר את השבויים הישראליים אחרי שעלה על המטוס יחד איתך. אתה תילווח אלינו במקום השבויים.

13. נטוס לנמל-העופה של דמשק, ושם יסתיים תפקידך.

14. איננו מוסכמים לשנות דבר בהסכם או בדרך-ביצועו.

15. אנו מזהירים אותך בפני שקרנותה של המנהיגות הישראלית, ואנו נותנים להם זמן עד שעה שש (6) בערב בל ב ד (הדגשה במקור)

16. אנו חוזרים על התחייבותנו לבצע הסכם זה, ואנו חוזרים על הבעת-תודתנו לך ולממשלתך, אך אם תקבל תפקיד זה ובין אם לאו.

ברכות החזית הדמוקרטית.

החזית הדמוקרטית כוחות הפנים

דיין, ועל השקרים שבהם ניסתה הממשלה לחפות על אחריות זו.

כל שאר חברי-הכנסת, שמתחו בכלל ביקורת כלשהי על הממשלה, הסתפקו ב"טענות הקלות שכבר הפכו שיגרתיות, על מחדלי מערכת-הביטחון שאיפשרו לפי"ד איון להגיע למעלות ולהשתלט על הילדים, כמו בוויכוח על מילחמת יום-הכיפורים. הם בחרו בדרך הקלה ודיברו על "מחד-לים" — כדי להשתמט מן החובה לדבר על הגורמים הבסיסיים.

אריק שרון היה היחיד שהעז להעלות בכנסת את האחריות הי ישירה של שריהביטחון למה שקרה, כנגד החלטתו הנחרצת שגא להיכנע לסחטנות הטרוריסטים, אפילו במחיר הרגת הילדים. טעני נותיו שג שרון תאמו את הטענות שהועלו בכנסת, "העולם הזה" (1916), "עיר היריגה", שנכתבה בדיוק באותן השעות שבהן התי נהל הוויכוח בכנסת.

הנה הקטע מהפרוטוקול:
אריאל שרון: ...האם באמת נעשה בשטח הכל בהתאם לרוח החלטת הממשלה — שהיתה נכונה, ושנתקבלה בצדק אחרי התלבטויות כבדות, החלטתה שאמרו באופן ברור שיש לעשות את כל הניתן כדי להציל את הילדים לעידי החלפה? ההתרחשויות בשטח, באותו יום, מביאות אותי לידי היהירות כבדים. בנושא זה, ולדעתי הנושא חייב להיבדק.

אני אינני משוכנע שבשטח פעלו בהתי אם לרוח החלטת הממשלה.
גולדה מאיר: רק מה?
אריאל שרון: ...אני חושב שאם אמ" (המשך בעמוד 16)

בחדש, להסכים לתביעות המחבלים ולשחרר תמורת הילדים בני-הערובה שבידם, 20 מחבלים כלואים.

רק חברי-כנסת אחד העז לשבור את חומת האיפול והטיטוש, שנועדה לכסות על אחריותה של ממשלת-ישראל. היתה זה האלוף (מיל.) אריאל שרון, ח"כ הליכוד, בוויכוח הכללי שנערך בשבוע שעבר בי כנסת, על הודעת הממשלה בדבר הטבח במעלות. נשא אריק שרון נאום יוצא-דופן, הגאום עורר זעם כללי, אפילו חבריו של אריק למיפלגה ניסו להתעלם ממנו, ברוב מבוכותם. העיתונות כמעט שלא דיוור חת עליו, ובמידה שדיווחה, השמיטה והתי עלמה מעיקרה. הגדיל לעשות היומון הארץ, במאמר ראשי שנכתב על-ידי אחד מעובדי דיהאלילים של משה דיין, ושחיה כולו שיריהלל לשריהביטחון המסולק, תקף בי הוויכוח יוצאת-דופן את נאומו של שרון. "קשה להשלים עם האשמתו הי מרומזת, כאילו התנגדותם של שרי הביטחון ומפקדי צה"ל לוותור הי ממשלה למחבלים היא שגרמה לי אסון במעלות. האשמה מעין זו דרושה מידה בתי-הדין של חו"מ סריאחריית מרושע..."

אולם גם הארץ לא מצא לנכון לפרסם את הקטעים, שבהם הוא רואה את "חוסרי האחריות המרושע".

חוסר אחריות מרושע?

עובדה מועזת היא שבוויכוח על פרשה נוראה זו, נמצא רק אחד מבין 120 חברי הכנסת השמינית שהעזו להצביע בפה מלא על אחריותו של משה

שריהביטחון הנושל, משה דיין, יכול היה לעמוד בשבוע שעבר על דוכן-הכנסת ולומר דברים מסמרי-שיער, מאקיאבליים, בנוסח: "...הם בדרך הורגים מישפחה אחת ומישפחה שניה, ואחרי-כך רוצים שישלחו אותם לקפריסין או לדמשק, ואנחנו נאמר: לא נעשה את המלחמה על גבם של יל-דים? ומה יהיה אחר-כך? אנחנו, תמורת פחות ילדים, תמורת ילדים קצת יותר גדולים או תמורת נשים וקטנים, לא נשחרר? נעשה קריטריונים של גילים? כמה נוכל לספל בעצמנו?"

הדברים נאמרו ונרשמו, שחור-על-גבי לבן, בפרוטוקול הכנסת. פירושם הפשטני המחריד הוא ש"משה דיין הציע לאומה בציניות, בחוסר כל רגש, לשלם במחיר ילדים הנתפסים כבני-ערובה, ובלבד לשי מור על העיקרון של אי-כיניעה לסחטנות. אך נוראה יותר מעצם השמעת רעיון מקפיא-דם מעין זה, היא העובדה שאיש בכנסת ישראל לא קם לערער ולח"ד דוק על תפיסה זוועזת זו, ש"כופר" דה אינה שונה מזה שר רוצחי מע"ד לות — כי המטרה מקדשת את כל האמצעים, ואפילו הם היו ילי-דים.

לא רק הכנסת שתקה. טרוד באימה חחד" שה שירדה עליו, התעלם עם ישראל כמעט לגמרי מאחריותה של ממשלת-ישראל לכך שהטרגדיה במעלות הסתיימה כפי שהסיימה. כל אמצעי התיקשורת המשיכו השבוע לעסוק בפרשת מעלות. עשרות מאי מרים וכתבות, רבבות מילים, מאות תמיר נות, ליוו את הטרגדיה עד סופה. כל מחדל וקישלון נחקרו עדי-תום. רק סביב פרשה אחת נקשר קשר של שתיקה: אי-ביצועה של החלטת הממשלה ביום הרביעי, 15-